

Sygn.akt I Ca 191/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska (spr.)

Sędziowie: SO Arkadiusz Kuta

SO Krzysztof Nowaczyński

Protokolant: st.sekr.sąd. Danuta Gołębiowska

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. G. (1) reprezentowanego przez opiekuna prawnego J. G. (2)

z udziałem D. D. (1)

o podział majątku

na skutek apelacji uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Iławie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w (...)

z dnia 3 października 2014r., sygn. akt VI Ns 71/13

p o s t a n a w i a:

1. oddalić apelację;

2. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Iławie na rzecz adwokata M. Z. kwotę 2.444,68 zł (dwa tysiące czterysta czterdzieści cztery złote sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu.

Sygn. akt. I Ca 191/15

UZASADNIENIE

J. G. (1) działający przez opiekuna prawnego J. G. (2) domagał się podziału majątku zgromadzonego w trakcie związku małżeńskiego z D. D. (1). Wskazał, iż w skład tego majątku wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w (...) przy ulicy (...), które miałyby przypaść na rzecz uczestniczki ze splatą na jego rzecz w kwocie 71.000 zł.

Uczestniczka przyznała, iż w skład majątku wspólnego wchodzi jedynie określone wyżej prawo i wyraziła zgodę na przyznanie go na jej rzecz. Domagała się jednocześnie rozliczenia jej nakładu dokonanego z majątku odrębnego na majątek wspólny w postaci uiszczenia części ceny nabycia lokalu z jej książeczki mieszkaniowej oraz wniosła o niezasądzenie od niej splaty na rzecz wnioskodawcy z powołaniem się na przepis art.5 kc.

Sąd Rejonowy w Iławie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w (...) postanowieniem z dnia 3 października 2014 r. dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawcy J. G. (1) i uczestniczki postępowania D. D. (1) obejmującego własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w (...) przy ulicy (...), o wartości 142.000 zł dla którego to prawa Sąd Rejonowy w Iławie prowadzi księgę wieczystą nr (...) w ten sposób że prawo to przyznał uczestniczce postępowania D. D. (1) i zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę 71.000 zł rozkładając ją na 5 rat, po 14.200 zł każda, płatnych rocznie, do 31 grudnia każdego roku począwszy od roku następującego po uprawomocnieniu się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności, a ponadto oddalił wniosek o zwrot nakładów z majątku odrębnego uczestniczki na majątek wspólny oraz nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Iławie na rzecz adwokata M. Z. kwotę 4.743,93 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w urzędzie i odstąpił od obciążania uczestniczki postępowania nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Orzeczenie zapadło na podstawie następujących ustaleń, wniosków i przepisów prawa:

J. G. (1) i D. D. (1) zawarli związek małżeński w dniu 22 czerwca 1996 r. i od tej daty ich stosunki majątkowe oparte były na ustroju wspólności ustawowej. Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2011 r., w sprawie V C (...) Sąd Okręgowy w Elblągu rozwiązał przez rozwód związek małżeński uczestników.

Na podstawie umowy z dnia 7 lutego 1997 r. małżonkowie kupili od M. i L. małżonków (...) własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego (...), położonego w (...) przy ulicy (...) za kwotę 35.000 zł. Cena miała zostać uiszczona przez nabywców w dwóch ratach – pierwszej w wysokości 9.000 zł płatnej przed podpisaniem aktu notarialnego oraz drugiej w wysokości 26.000 zł płatnej do końca kwietnia 1997 r. Nabywcy uiszcili cenę w ustalonych ratach. Małżonkowie przeprowadzili następnie remont lokalu.

Aktualna wartość opisanego prawa spółdzielczego wynosi 142.000 zł. W dziale IV księgi wieczystej (...) prowadzonej dla tej nieruchomości wpisana jest hipoteka umowna zwykła w kwocie 38.400 zł na rzecz Banku (...) S.A. Oddział w I. tytułem zabezpieczenia wierzytelności z umowy kredytowej. Na dzień zamknięcia rozprawy zobowiązanie z tytułu wskazanej umowy zostało w całości spłacone.

Przed zawarciem związku małżeńskiego wnioskodawca zatrudniony był w Stoczni (...), a następnie w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w K.. W tym czasie wyjechał również na kilka miesięcy w celach zarobkowych na teren byłego Związku (...). W 1991 r. rozpoczął pracę w (...) Spółce Akcyjnej w W. Inspektoracie w (...). Uczestniczka zatrudniona była na stanowisku nauczyciela w Szkole Podstawowej w (...), a następnie w Zespole Szkół im. C.K. N. w (...). Małżonkowie umają z małżeństwa jednego syna.

W 2003 r. wnioskodawca został zwolniony z (...) za oszustwa, jakich dopuścił się w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań. Jego działania zakwalifikowane zostały jako przestępstwo, za które mocą wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 3 kwietnia 2004 r. został skazany na karę grzywny. Łącznie z kosztami postępowania zobowiązany był w związku z powyższym do zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kwoty około 17.000 zł.

W tym okresie wzajemne stosunki pomiędzy małżonkami nie były już poprawne; wzajemnie zarzucali oni sobie zdrady, wnioskodawca okresowo mieszkał u swoich rodziców.

W dniu 12 czerwca 2004 r. J. G. (1) podjął nieudaną próbę samobójczą, w wyniku której doszło do niedotlenienia mózgu, co skutkuje trwałym kalectwem wnioskodawcy- jest on niepełnosprawny intelektualnie i fizycznie. J. G. (1) został całkowicie ubezwłasnowolniony, a jego opiekunem prawnym ustanowiono matkę J. G. (2). Wnioskodawca wymaga stałej opieki innych osób. Przez kilka lat po próbie samobójczej opiekę tą sprawowali uczestniczka postępowania oraz jej rodzice, którzy organizowali leczenie i rehabilitację oraz zapewniali pomoc w codziennych czynnościach i ponosili bardzo wysokie koszty jego leczenia i rehabilitacji. Wnioskodawca wraz z teściami zamieszkał

u brata uczestniczki będącego lekarzem. W tym okresie wnioskodawca uzyskiwał dochód w postaci renty w wysokości od około 1.200 zł do około 1.500 zł.

Od listopada 2011 r. opiekę nad wnioskodawcą sprawują wyłącznie jego rodzice – J. i J. G. (3), u których zamieszkał.

Po próbie samobójczej wnioskodawcy uczestniczka spłaciła wspólne długi małżonków z tytułu kredytu hipotecznego (wysokość długu na dzień 4 marca 2008 r. – 48.223,16 zł), z tytułu nieuiszczonych opłat i czynszu wobec spółdzielni mieszkaniowej, z tytułu korzystania z karty kredytowej w (...) Banku. Uiszcza również grzywnę i koszty sądowe, do zapłaty których wnioskodawca zobowiązany był na rzecz Skarbu Państwa. Środki na spłatę zobowiązań pochodziły z majątku wspólnego małżonków. W spłaty zaangażowali się również rodzice uczestniczki postępowania, którzy kosztem swego majątku przekazywali na ten cel znaczące kwoty.

Obecnie wnioskodawca utrzymuje się z renty w wysokości 1.036 zł netto. Otrzymuje także zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 206 zł miesięcznie. Koszty zakupu pieluchomajtek zwraca wskazanemu (...) Centrum Pomocy (...) w (...). Świadczenie otrzymywane z ZUS zajęte jest do kwoty 540 zł w związku z toczącą się egzekucją alimentów na rzecz małoletniego syna byłych małżonków.

Uczestniczka postępowania otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 2.100 zł miesięcznie. Otrzymuje alimenty na małoletniego syna w kwocie 500 zł miesięcznie.

Powyższych ustaleń faktycznych dokonano na podstawie zeznań opiekuna wnioskodawcy, zeznań uczestniczki postępowania, zeznań świadków, dokumentów prywatnych i urzędowych oraz opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego H. O..

Dokonując podziału jedynego składnika majątku wspólnego J. G. (1) i D. D. (1) – tj. własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, Sąd na podstawie art. 46 kro w zw. z art. 212 kc i 688 kpc w zw. z art. 622 kpc postanowił o jego przyznaniu na wyłączną własność uczestniczki postępowania. Uczestniczka wyraziła chęć przejęcia przedmiotowego prawa i chciała zamieszkać w nim wraz z małoletnim synem, a jednocześnie z racji posiadania stałych dochodów daje gwarancję należytej spłaty wnioskodawcy.

Celem wyrównania udziałów małżonków w majątku wspólnym (po 1/2 części) w punkcie 2 postanowienia Sąd zasądził od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę D. D. (1) na rzecz wnioskodawcy J. G. (1) tytułem spłaty kwotę 71.000 zł. (1/2 z 142.000 zł). Mając na uwadze ustaloną wysokość dochodów wnioskodawczyni, na podstawie 212§3 kc kwotę spłaty rozłożył na 5 rat, po 14.200,00 zł każda, płatnych rocznie, do 31 grudnia każdego roku począwszy od roku następującego po uprawomocnieniu się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności.

Sąd nie uwzględnił wniosku uczestniczki postępowania o odstąpienie na podstawie art. 5 kc od zasądzenia na rzecz wnioskodawcy spłaty. Uczestniczka postępowania, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika na żadnym etapie postępowania nie wskazywała, jaką dokładnie zasadę współżycia społecznego miałyby naruszać wnioskodawca domagając się zasądzenia spłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym. Na obowiązek oznaczenia naruszanych zasad wielokrotnie wskazywał w swych orzeczeniach Sąd Najwyższy (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05, Lex 258681). Niezależnie od tego w ocenie Sądu w sprawie nie zachodziły podstawy do skorygowania zasad wynikających z art. 212§1 kc w oparciu o klauzulę generalną wyrażoną w art. 5 kc. Uczestniczka postępowania powołuje się w tym zakresie na okoliczności w postaci konieczności samodzielnej spłaty długów oraz konieczności sprawowania przez nią i jej rodziców długoletniej i kosztownej opieki nad niepełnosprawnym po próbie samobójczej wnioskodawcą. Co do spłaty przez uczestniczkę postępowania długów – wynikających z kredytu hipotecznego w (...), wobec (...) Banku, w stosunku do Spółdzielni Mieszkaniowej z tytułu zaległości w opłatach związanych z eksploatacją lokalu przy ulicy (...) oraz wynikającego w wyroku karnego skazującego J. G. (1) n wskazano, iż co do pierwszych trzech z nich, na podstawie skąpych dowodów przedstawionych w tym zakresie przez wnioskodawczynię oraz w oparciu o akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nowym Mieście Lubawskim sygn. Km 135/08, można wnioskować, iż dotyczą one zobowiązań zaciągniętych wspólnie

przez oboje małżonków, jeszcze w ramach obowiązującej między nimi wspólności majątkowej. Również spłata opisanych długów nastąpiła, prawdopodobnie, jeszcze w czasie trwania małżeństwa zainteresowanych. Jej dokonanie było niepodzielnym obowiązkiem każdego z małżonków i zostało wykonane ze środków pochodzących z majątku dorobkowego wskazanych. Co do spłaty przez uczestniczkę postępowania obciążających wyłącznie wnioskodawcę grzywny i kosztów postępowania karnego, a także ewentualnej spłaty części opisanych wcześniej długów już po ustaniu wspólności majątkowej uczestniczka nie zgłosiła roszczeń w oparciu o art. 45§1 kro. Właśnie na płaszczyźnie rozliczenia nakładów, a nie okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 5 kc, należałoby zdaniem Sądu analizować dokonanie spłat opisanych długów.

W ocenie Sądu także okoliczności dotyczące sprawowania przez uczestniczkę postępowania i jej rodziców długotrwałej, kosztownej i bardzo wymagającej opieki nad niepełnosprawnym po próbie samobójczej wnioskodawcą nie mogą prowadzić do wniosku, iż domaganie się przez wskazanego spłaty jego udziału w majątku wspólnym stanowi nadużycie prawa podmiotowego. W istocie sytuacja, w jakiej po nieudanej próbie samobójczej męża znalazła się uczestniczka i jej najbliżsi była niezwykle dramatyczna. Na wyrazy szczególnego uznania zasługują podejmowane przez wiele lat przez nią i jej rodziców działania związane z leczeniem wnioskodawcy, jego rehabilitacją, sprawowaniem stałej opieki. Bezspornie wymagały one czasu, poświęcenia, przeorganizowania dotychczasowego życia i były też bardzo kosztowne. Doceniając zaangażowanie uczestniczki podkreślić należało, iż do takiego właśnie zachowania była ona zobligowana w myśl art. 23 kro.

W toku postępowania uczestniczka postępowania domagała się zwrotu nakładów poniesionych z jej majątku odrębnego na majątek wspólny byłych małżonków, przy czym żądanie w tym zakresie ograniczyła do rozliczenia nakładu w postaci częściowego sfinansowania zakupu wchodzącego w skład majątku wspólnego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego środkami pochodzącymi ze stanowiącej jej odrębną własność zlikwidowanej ksiąteczki mieszkaniowej, podnosząc, iż cena zakupu prawa – 35.000 zł do wysokości 26.000 zł została uiszczona z tychże właśnie środków.

W sytuacji, w której wnioskodawca zdecydowanie kwestionował okoliczności podniesione przez D. D. (1) w tym zakresie, obowiązkiem wymienionej było udowodnienie zarówno samego faktu przeznaczenia środków z majątku osobistego na poczet nabycia wspólnego prawa, jak i wykazanie wysokości tychże środków, czemu uczestniczka nie sprostała. Nie przedstawiła ona jakichkolwiek dokumentów dotyczących ewentualnej likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej, na podstawie których można by ustalić datę tejże likwidacji, a przede wszystkim w sposób nie budzący wątpliwości określić wysokości środków pozyskanych z tego tytułu i udziału, w jakim ze środków tych sfinansowano zakup spółdzielczego prawa do lokalu. Wnioskodawczyni oraz zeznający w charakterze świadków jej rodzice M. D. (1) i D. D. (2) wskazywali, że dokonanie zapłaty za spółdzielcze prawo do lokalu w dwóch odrębnych ratach – 9.000 zł i 26.000 zł było spowodowane koniecznością pozyskania pieniędzy z likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej, co było możliwe tylko po przedstawieniu aktu notarialnego potwierdzającego dokonanie transakcji.. W zeznaniach tych istnieją jednak w tym zakresie pewne rozbieżności dotyczące wysokości tychże kwot – w szczególności wskazanej darowizny. Ponadto, „zawnioskowany” także przez uczestniczkę postępowania świadek M. D. (2) zaprzeczył jakoby w trakcie transakcji lub negocjacji ją poprzedzających była mowa o pieniądzach z ksiąteczki mieszkaniowej. Z uwagi na powyższe Sad, uznając że uczestniczka postępowania nie udowodniła faktu likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej, wysokości ewentualnie pozyskanych z tego tytułu środków oraz ich przeznaczenia na poczet ceny zakupu spółdzielczego prawa do lokalu, w punkcie 4 postanowienia oddalił jej wniosek o rozliczenie nakładów poczynionych z jej majątku odrębnego na majątek wspólny byłych małżonków.

W punkcie V postanowienia Sąd, w oparciu o § 19 ust 1 i 2 w zw. z §7 ust 1 pkt 10, §6 pkt 6 i §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) nakazał wypłacić z zasobów budżetowych Skarbu Państwa Sąd Rejonowy w Iławie na rzecz adwokata M. Z. kwotę po 4.743,93 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu. Na kwotę tą składa się wynagrodzenie pełnomocnika powiększone o stawkę podatku VAT oraz koszt jego dojazdów na rozprawę .

Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010 r, Nr 90, poz. 594) Sąd odstąpił od obciążania uczestniczki postępowania nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Uczestniczka postępowania wniosła apelację od tego postanowienia w części zasadzającej od niej na rzecz wnioskodawcy spłatę oraz w części oddalającej jej wniosek o zwrot nakładów z majątku odrębnego uczestniczki na majątek wspólny.

Skarżąca zarzuciła orzeczeniu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez uznanie, że uiszczenie ceny za spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nie nastąpiło ze środków z książeczki uczestniczki i darowizny przekazanej jej przez rodziców, w sytuacji, gdy strony postępowania nie miały wówczas dodatkowych środków ponad kwotę 9.000 zł, z których mogłyby zapłacić drugą ratę za nabyte prawo, a fakt posiadania książeczki został przyznany, co powinno skutkować rozliczeniem przez sąd nakładów poniesionych z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron;

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść wyroku, tj.art.233 § 1 kpc poprzez:

a/ brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, tj. zeznań M. N., z których wynika, jakie obowiązywały procedury przy realizacji książeczki mieszkaniowej w sytuacji, gdy zeznania te korespondują z zeznaniami uczestniczki i jej rodziców, a nadto pominięcie, jaka konkretnie kwota została przeznaczona przez uczestniczkę i jej rodziców na leczenie wnioskodawcy,

b/ wybiórczą i dowolną ocenę dowodów polegającą na przyjęciu sprzecznie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, iż zakup prawa objętego wspólnością nastąpił z majątku wspólnego stron, pomimo, że z wiarygodnych i wzajemnie się uzupełniających zeznań uczestniczki oraz małżonków D. wynika, że strony w ciągu 8 miesięcy trwania małżeństwa nie zdołałyby zgromadzić aż 35.000 zł, zwłaszcza, że rodzice wnioskodawcy przyznali fakt posiadania przez uczestniczkę książeczki mieszkaniowej i nie zaprzeczyli, że zgromadzone na niej pieniądze zostały przeznaczone na zakup przedmiotowego prawa,

c/ przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez:

- uznanie zeznań J. i J. G. (3) w zakresie źródła pochodzenia środków na zakup lokalu za wiarygodne, w sytuacji, gdy osoby te zeznawały w sposób wyjątkowo ogólnikowy, a ich wiedza na temat sytuacji finansowej stron postępowania była ograniczona,

- uznanie zeznań uczestniczki oraz D. i M. D. (1) za niewiarygodne w części dotyczącej przeznaczenia pieniędzy z książeczki mieszkaniowej na zakup przedmiotowego prawa, w sytuacji, gdy zeznania te są spójne, logiczne i korespondują ze sobą, a wiedza wskazanych świadków na temat sytuacji majątkowej stron jest szeroka, o czym świadczy to, że D. D. (2) przekazywał pieniądze M. D. (3),

- uznanie, iż M. D. (3) akcentował, że zapłata ceny w dwóch ratach nastąpiła na jego żądanie, podczas, gdy świadek zeznał, że nie potrafi uzasadnić dlaczego cena została uiszczona w dwóch ratach, a nadto z jego zeznań wynika, że wielu istotnych okoliczności tej transakcji nie pamięta;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.art.5 kc poprzez jego

niezastosowanie, podczas gdy ocena sytuacji osobistej i majątkowej

uczestniczki (w tym zamieszkiwanie w lokalu objętym postępowaniem wraz z

małoletnim synem stron) oraz zachowanie wnioskodawcy naruszające zasady

uczciwego i lojalnego postępowania, zaufania, wzajemnej pomocy,
integralności rodziny i współdziałania dla jej dobra uzasadniają stanowisko,
że w sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności przemawiające za
nie orzekaniem spłaty z tytułu wyrównania udziałów.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez orzeczenie zwrotu nakładów poniesionych przez uczestniczkę z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 106.500 zł oraz odstąpienie na podstawie art.5 kc od zasądzenia na rzecz wnioskodawcy ewentualnej spłaty, a także zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja uczestniczki nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż nie
została oparta na usprawiedliwionych zarzutach. Wskazać należy stanowczo,

iż dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne zasługują na podzielenie i stanowią punkt wyjścia dla orzeczenia Sądu odwoławczego, gdyż znajdują one odzwierciedlenie w materiale dowodowym, który wbrew zarzutom apelacyjnym został oceniony bez naruszenia zasad określonych w art. 233 kpc.

Zanim jednak nastąpi rozwinięcie tego wątku wskazać należy, iż w jego zakres wchodzi w istocie również sformułowany w punkcie pierwszym apelacji zarzut sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, gdyż rzekoma sprzeczność nie została przedstawiona jako przeciwstawność ustaleń z konkretnymi dowodami, a jako nieadekwatność wniosku („uznanie”) co do tego, że uiszczenie ceny za prawo do lokalu nie nastąpiło ze środków z książeczki mieszkaniowej uczestniczki. Wniosek taki był rezultatem dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów przedstawionych w tym przedmiocie przez uczestniczkę i mieścił się w granicach wyznaczonych przepisem art.233 kpc. Przypomnieć należy, że sama subiektywna ocena i odczucia strony skarżącej w odniesieniu do rozstrzygnięcia dokonanego przez sąd pierwszej instancji nie predestynują jej do negacji zapadłego w sprawie orzeczenia poprzez wskazywanie uchybień natury proceduralnej, w tym niewłaściwej oceny lub pominięcia określonych dowodów, której miałby dopuścić się Sąd Rejonowy. Tym samym skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów; nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 r., I ACa 1303/05, LEX nr 214251). Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05).

Odnosząc wskazywane wyżej stwierdzenia na grunt niniejszego

postępowania, zaakcentować należy, iż strona skarżąca nie przedstawiła argumentów, mających przemawiać za tym, iż orzeczenie sądu pierwszej instancji opiera się na ocenie dowodów naruszającej granice wyznaczone przepisem art. 233 § 1 kpc. W tym miejscu zaznaczyć należy, iż w sprawie zachodzą szczególne okoliczności powodujące konieczność podwyższenia rygorów dowodowych w odniesieniu do wykazania faktów i okoliczności niekorzystnych z punktu widzenia wnioskodawcy. Oczywiście pozostaje, iż najlepszą wiedzę na temat stosunków majątkowych małżeńskich posiadają sami zainteresowani, a z uwagi na stan zdrowia J. G. (1) nie można było oczekiwać od niego przekazania tej wiedzy ani aktywnej postawy w odniesieniu do twierdzeń uczestniczki. Zachodziła zatem potrzeba

ściśle i konkretnego wykazania tych okoliczności, z których uczestniczka zamierzała wywieść skutki odpowiadające jej interesowi procesowemu. Omawiana tematyka dotyczy wykazania poczynienia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny rozliczanych zgodnie z art.45 § 1 zd.2 krio jedynie na wniosek. W tym zakresie obowiązuje ogólna reguła dowodzenia wynikająca z art.6 kc stanowiącego, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, a działanie sądu z urzędu jest w zasadzie wyłączone. Tym samym uczestnik, który zgłosił żądanie rozliczenia takich nakładów jest zobowiązany wykazać, jakie konkretnie nakłady i w jakiej w y s o k o ś c i poczynił ze swojego majątku osobistego. Obowiązku wykazania wysokości nakładów nie może zastąpić powołanie się na kwotę przybliżoną czy też określoną ramowo: od-do. Ma to szczególne znaczenie w sprawie niniejszej, w której rzeczywiście fakt posiadania przez uczestniczkę książeczki mieszkaniowej, a nawet jej zlikwidowania nie był kwestionowany przez wnioskodawcę i znajdował potwierdzenie w dokumencie rejestracji (k.60), jednakże co do wysokości uzyskanych z likwidacji książeczki środków, jak również wysokości środków ewentualnie przeznaczonych na uiszczenie drugiej części ceny za lokal (przy obdarzeniu przymiotem wiarygodności zeznań rodziców uczestniczki co do samego faktu takiej operacji) dowodu brak. Poza wskazanymi przez Sąd Rejonowy rozbieżnościami w zeznaniach świadków w zakresie kwoty, jak miała być uzyskana z książeczki i przekazana na cenę lokalu zachodzi ważki argument prawny co do niedopuszczalności posłużenia się w tym zakresie przybliżeniem lub domniemaniem. Chodzi o strukturę gromadzonych na oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej środków, ich oprocentowanie oraz charakter tzw. premii gwarancyjnej. Zgodnie z art. 31 § 2 krio - w brzmieniu obowiązującym w dacie rozwiązania związku małżeńskiego J. G. (1) i D. D. (1) - dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków wchodziły w skład majątku wspólnego. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że dochody należy rozumieć szeroko; obejmują one zarówno pożytki naturalne, jak też pożytki cywilne (np. procenty i premie od wkładów na książeczkach oszczędnościowych, choćby sam kapitał należał do majątku odrębnego) – vide: np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1979r. III CZP 29/79, OSNC 1979/11/214. Zatem niezbędne dla ewentualnego rozliczenia nakładów było wykazanie wysokości kapitału zgromadzonego na książeczce w zestawieniu z odsetkami od niego i ewentualną premią w kontekście regulacji zawartej w art. 31 § 2 krio, co nie nastąpiło. Z tych przyczyn zaskarżone orzeczenie w omawianym zakresie nie narusza prawa.

Nie mogło również przynieść skarżącej powodzenia żądanie zaniechania orzeczenia na rzecz wnioskodawcy spłaty z tytułu wyrównania udziałów w majątku wspólnym (art.46 krio w zw. z art.1035 kc i art.212 kc). Dopuszczalność zastosowania art.5 kc jako podstawy do obniżenia lub wyeliminowania spłaty w sprawie o podział majątku wspólnego prowadziła do rozbieżności w orzecznictwie. I tak np. w postanowieniu z dnia 25 maja 1998r. I CKN 684/97 (Lex nr 477333) Sąd Najwyższy opowiedział się za taką możliwością, natomiast w postanowieniu z dnia 6 stycznia 2000r. I CKN 320/98 (OSNC 2000/7-8/133) wykluczył ją. W pierwszym z tych orzeczeń dopuszczono możliwość ograniczenia spłaty uczestnika w sytuacji gdy lokal mieszkalny przypadł byłej małżonce samotnie wychowującej dwoje dzieci stron, a jednocześnie lokal ten stanowił jedyny istotny składnik majątkowy. W drugim z przytoczonych orzeczeń zajęto stanowisko, że zasady współżycia społecznego nie mogą stanowić podstawy pozbawienia lub obniżenia spłaty lub dopłaty należnej jednemu z małżonków, ponieważ doszłoby w ten sposób do pozbawienia tego małżonka substratu majątkowego odpowiadającego jego prawu własności w majątku wspólnym, co godziłoby w prawo własności gwarantowane przez Konstytucję RP (art.21 ust.1, art.64 ust.2). Jednocześnie Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że pozbawienie małżonka prawa własności przysługującej mu w wyniku podziału majątku wspólnego może nastąpić jedynie w trybie art.43 §2 i 3 krio. Z jeszcze innego punktu widzenia, mając na uwadze dominujący pogląd co do tego, że poza nielicznymi wyjątkami nie ma podstaw do generalnego wyłączenia stosowania art.5 kc w poszczególnych kategoriach spraw, również w sprawach o podział majątku trudno a priori wyłączyć możliwość zastosowania art.5 kc jako podstawy do obniżenia spłat lub dopłat w udziałów przy podziale majątku wspólnego byłych małżonków celem realizacji zasady słuszności w orzekaniu. Jednak możliwość taka winna być pozostawiona na rzecz wyjątkowych przypadków, w których wystąpią nadzwyczajne okoliczności uzasadniające takie rozstrzygnięcie, ponieważ odmowa ochrony prawa podmiotowego zawsze ma charakter wyjątkowy. Tego rodzaju okoliczności w sprawie nie zachodzą – ani po stronie uczestniczki, która jest osobą prawidłowo funkcjonującą i nie mającą problemów z pełnieniem ról społecznych (zawodowej, rodzinnej) i wydolną finansowo, - ani tym bardziej po stronie wnioskodawcy, któremu spłata z majątku wspólnego posłużyła na zaspokojenie potrzeb bytowych w trudnej sytuacji zdrowotnej i życiowej, w jakiej się aktualnie znajduje. Pozbawienie wnioskodawcy należnej mu spłaty pozostawałoby wprost w sprzeczności z

zasadami współzycia społecznego, a zaniechanie przez uczestniczkę zgłoszenia żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym czyni bezprzedmiotowym cofanie się do tego, jak faktycznie i ekonomicznie funkcjonował związek małżeński stron. W wyniku dokonanego podziału z uwzględnieniem art.43 § 1 krio wnioskodawcy przysługuje spłata jego udziału jako substrat majątkowy jego prawa własność w majątku i pozbawienie go tej spłaty lub jej ograniczenie mogłoby nastąpić na podstawie art.5 kc tylko w takiej sytuacji, gdyby aktualnie zachodziły po stronie wnioskodawcy lub uczestniczki nadzwyczajne okoliczności usprawiedliwiające takie rozstrzygnięcie, a taki stan rzeczy nie zachodzi.

Z tych przyczyn apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art.385 kcp w zw. z art.13 § 2 kpc.